

Mansjacket från
Revsund

Utgivet av JÄMTLANDS LÄNS MUSEUM.
Östersund 1980.

Arbetet utfört av Cristina Agdler på uppdrag av Dräktkommittén.

Heimbyggdas Dräktkommitté består av Ungdomsringen,
Jämtnslöjd, Jämtlands läns museum och läns-hemslöjds-
konsulenten.

Dräktkommittén verkar för att sprida kunskap om
folkligt dräktskick i Jämtlands län samt vill
inspirera till ett fördjupat intresse för folk-
dräktens karaktär och vad den kan berätta om
människornas levnadsvillkor i länet förr.

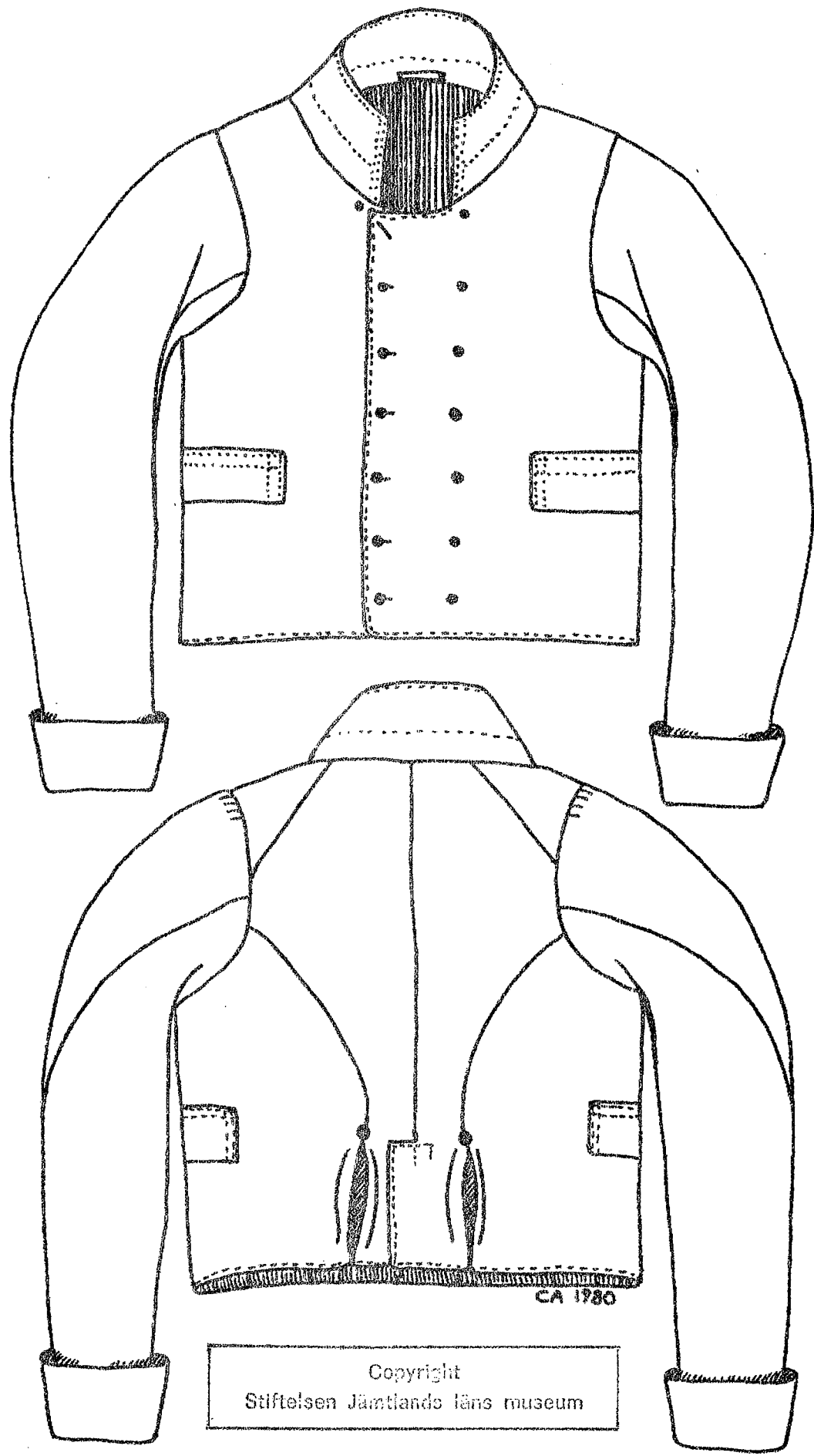
En viktig del i kommitténs arbete är att ta fram
mönster och sömnadsbeskrivningar till historiskt
väl underbyggda dräktplagg i länet.

Mönster och sömnadsbeskrivningar är utförda av
Christina Agdler.

Huvuddelen av intäkten på försålda mönster går till
fortsatt arbete med mönsterritning.

MANSJACKA FRÅN REVSUND

JIM 11.333

CA 1780

Copyright
Stiftelsen Jämtlands läns museum

MANSJACKA FRÅN REVSUND

JLM 11.333

"En blå jacka från 1813".

Gåva 1926 av August Persson, Aunviken, Revsund.

Material: Mörkblått ylletyg i tuskaft.

Varp: 1-trådigt ullgarn. Täthet: c:a 16 tr/cm.

Inslag: " " " Täthet: c:a 12 tr/cm.

Randigt halvylletyg som foder till fram- och bakstycke.

Bindning: Tuskaft.

Varp: Blekt lingarn. Täthet: c:a 9 tr/cm.

Inslag: Kulört 1-tr. ullg. Täthet: c:a 12 tr/cm.

Inslagsordning: 3 tr. grönt - 5 tr. blått - 3 tr. grönt - osv.

Linnetyg i tuskaft som foder till ärmar.

Varp: Oblekt lingarn. Täthet: c:a 12 tr/cm.

Inslag: " " " Täthet: c:a 8 tr/cm.

Linnetyg i tuskaft till fickpåsar.

Varp: Oblekt lingarn. Täthet: c:a 16 tr/cm.

Inslag: " " " Täthet: c:a 10 tr/cm.

Jackan är sydd med oblekt lintråd.

Till knappålen är blå lintråd använd.

16 st. knappar i mässing - Ø 11 mm.

Knapparna är fastsydda med skinnremсор.

En hängare av blått ylletyg är fastsydd på insidan av kragen.

Jackans framkanter har ett mellanlägg av linnetyg.

Kragen har som mellanlägg en bit grov linne och två bitar av halvylletyget.

MATERIAL:

Mörkblått kläde.

Oblekt linnetyg till foder, fickpåsar, mellanlägg i framstyckena och krage.

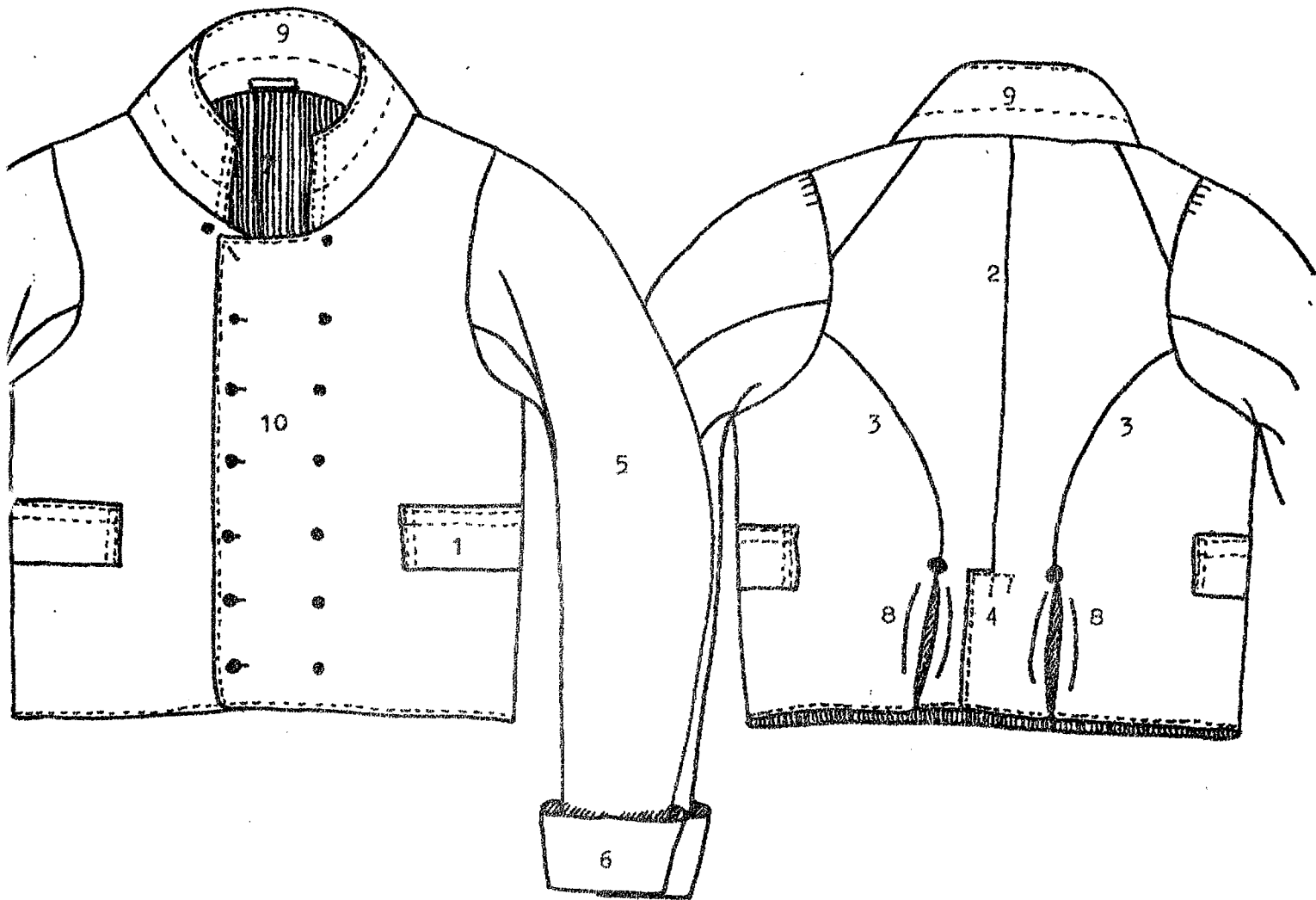
16 st. runda mässingsknappar - Ø 11 mm.

Skinremсор - 5 mm breda.

Till sömnad: mörk lintråd.

Copyright
Stiftelsen Jämtlands läns museum

SÖMNADSBESKRIVNINGENS INNEHÅLL:

Beskrivning av original-jackan

Material

Mönsterdiagram - kläde

Mönsterdiagram - linnefoder

Tillklippning

Blad nr. 2

" 2

" 4

" 5

" 6

1: Stolpfickor

2: Ryggsöm

3: Sidsöm

4: Ryggskört

5: Ärm

6: Ärmuppslag

7: Foder

8: Skört

9: Krage

10: Knapphål och knappar

" 7

" 8

" 8

" 8

" 9

" 10

" 11

" 12

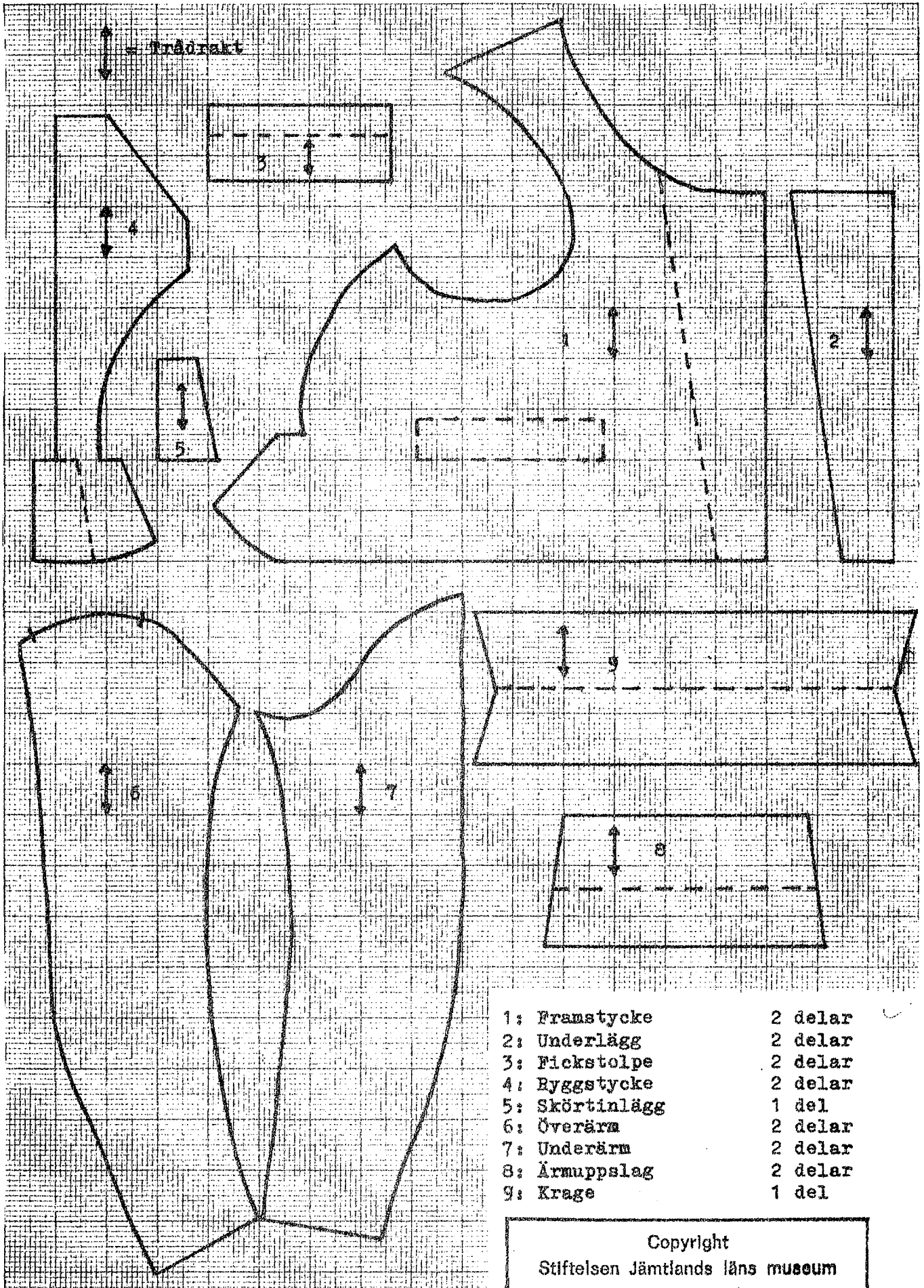
" 13

" 14

Copyright

Stiftelsen Jämtlands läns museum

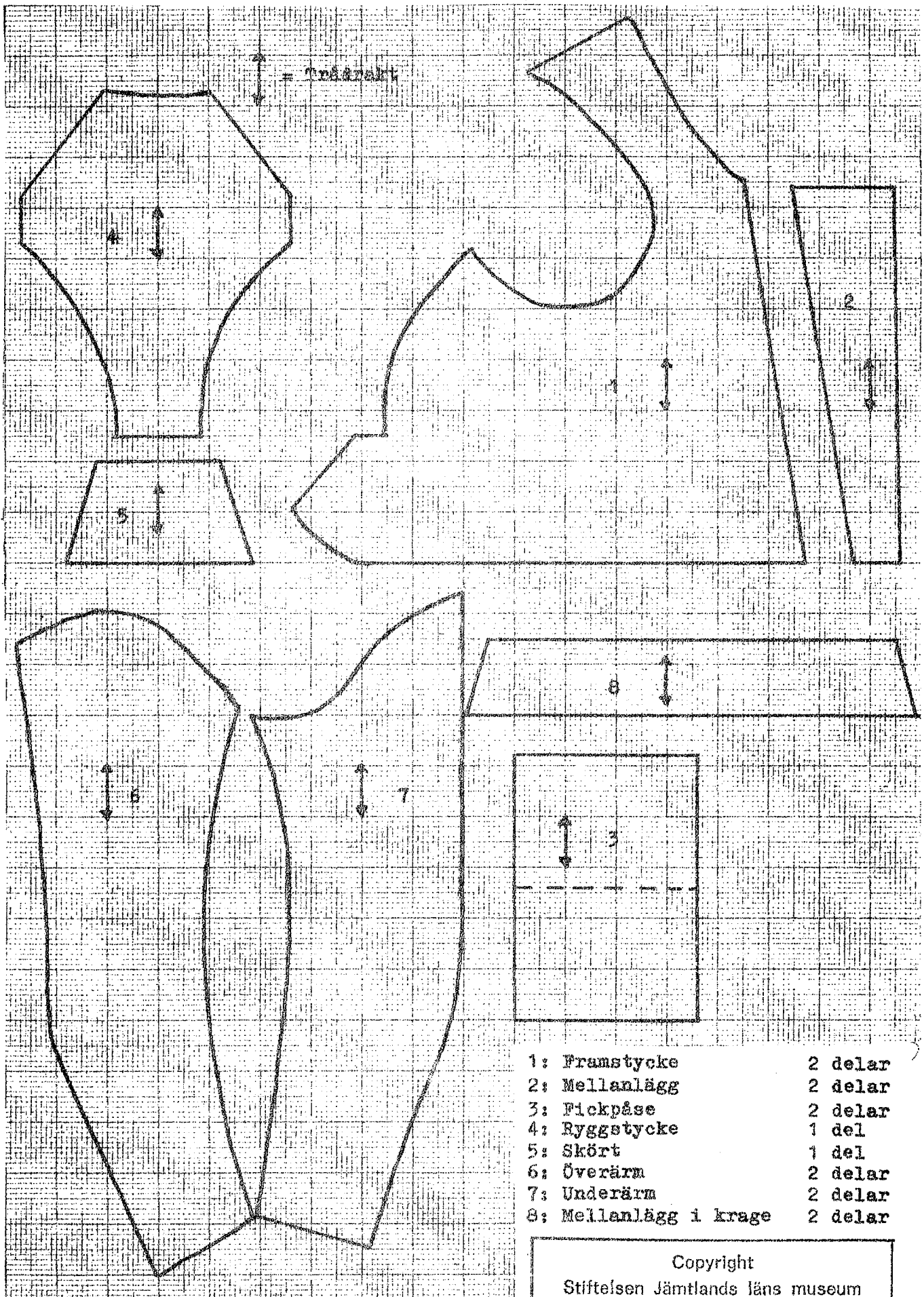
Mönsterdelar i kläde:

Mönsterdelar i fodertyg:

Skala 1:5

Vid tillklippning: 1 cm sömsmån tillägges -- utom på nr.2 och 8 som tillklippes utan sömsmån.

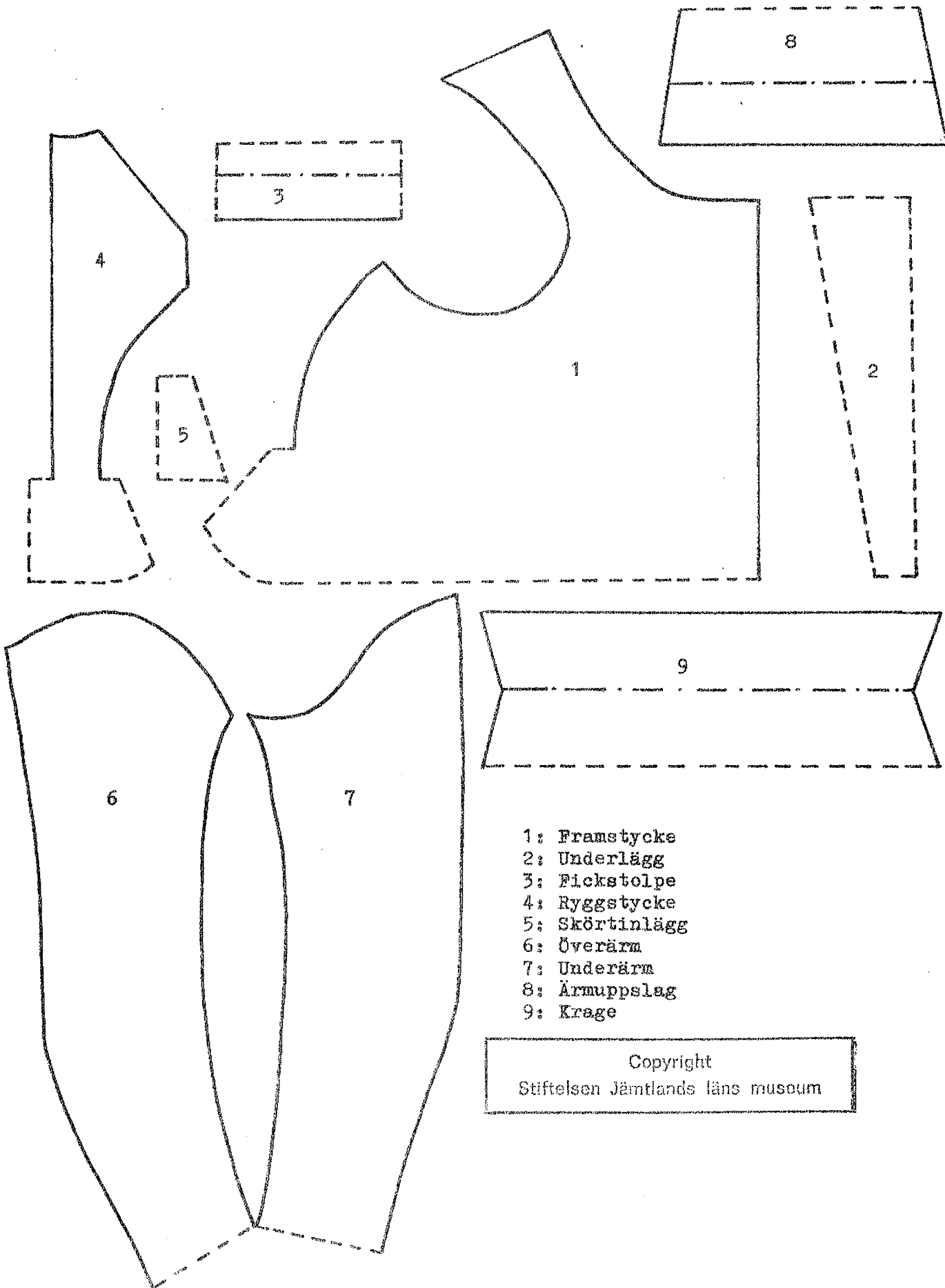
Tillklippning av kläde:

Skala 1:5

Heldragen linje = 1 cm sömsmån tillägges.

Streckad linje = öppen kant = ingen sömsmån tillägges.

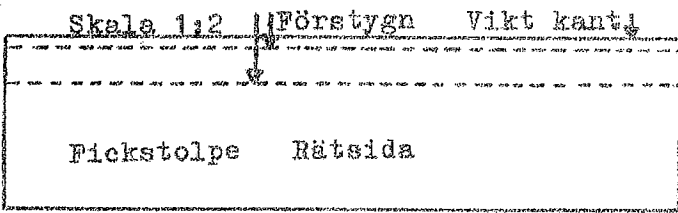
Streck-prickad linje = vikt kant.

- 1: Framstycke
- 2: Underlägg
- 3: Fickstolpe
- 4: Ryggstycke
- 5: Skörtinlägg
- 6: Överärm
- 7: Underärm
- 8: Ärmuppslag
- 9: Krage

Copyright
Stiftelsen Jämtlands läns museum

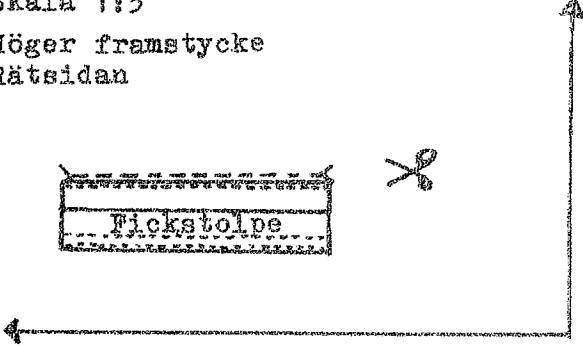
SÖMNADESBESKRIVNING: STOLPFICKA

Höger och vänster framstycke har stolpficka med isydd fickpåse.

Vik fickstolpen i markeringen. Sy en förstygnsrad 3 mm från den vikta kanten. Sy en till förstygnsrad 12 mm från den först sydda raden.

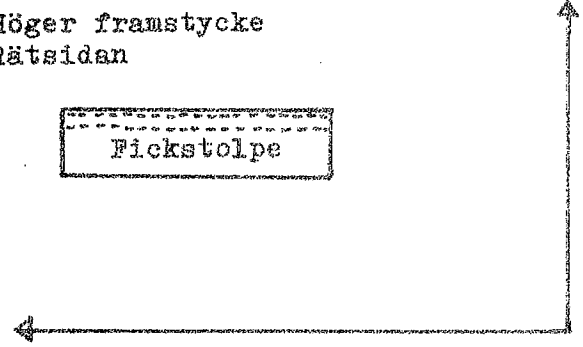
Skala 1:5
Höger framstycke
Rätsidan

Lägg fickstolpen rätsida mot rätsida på framstycket enligt markering. Sy fast med en efterstygnrad.

Klipp upp hålet för fickan.

Höger framstycke
Rätsidan

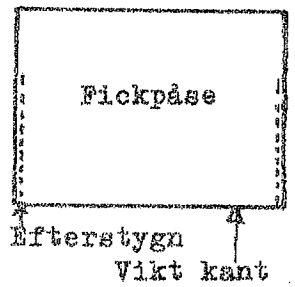

Vik upp fickstolpen. Pressa till den nedre kanten.

Obs! ingen invikt sömsmån på kortsidorna.

Vik till fickpåsen.
 Sy ihop kortsidorna på påsen med efterstygn.
 Börja sy 4½ cm från den övre kanten.
 Passa in fickpåsen i fickan.
 Mot fickstolpens avigsida syr du fast fickpåsen med invikt sömsmån 5 mm från fickstolpens övre kant.
 Sy med fällstygn.
 Fäst också fickpåsen mot fickstolpen med några stora förstygns i sömsmånen.
 Mot framstycket läggs foderpåsen under klädet.
 Sy förstygns 5 mm från kanten.
 fäst också påsens övre del med stora förstygns o: a 2 cm ovan klädeskanten.

Skala 1:5

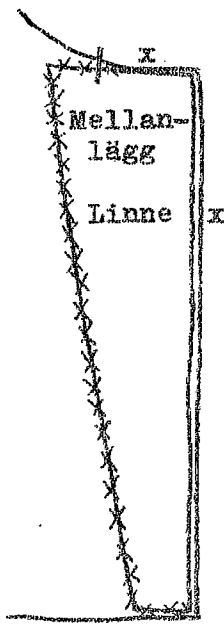
Skala 1:2
Öppet
Förstygn

Sy till sist fäst fickstolpen mot framstycket med förstygns på kortsidorna. Den första raden sys 3 mm från kanten. Den andra raden sys 7 mm innanför den första raden.

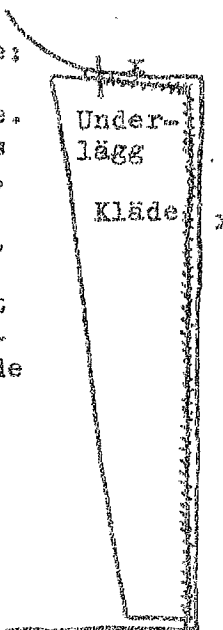
Copyright
Stiftelsen Jämtlands läns museum

SÖMNADSBESKRIVNING: MELLANLÄGG OCH UNDERLÄGG PÅ FRAMSTYCKET, RYGGSÖM, SIDSÖM, AXELSÖM OCH RYGGSKÖRT

Mellanlägg på framstycke:

Mellanlägget är av linne. Lägg det på framstyckets avigsida vid framkanten. Mellanlägget ger stadga åt knapphål och knappar. Kors fast det runtom. Vik in sömsmån på klädet och vik den över mellanlägget vid de x-markerade sidorna. Sy fast med förstyggn.

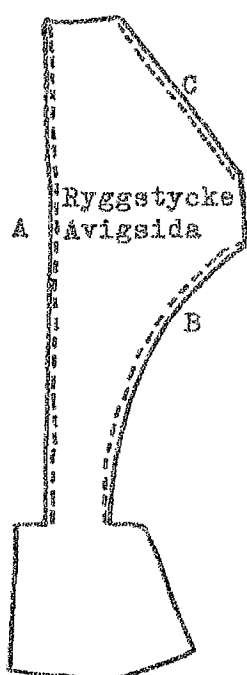

Underlägg på framstycke:

Underlägget är av kläde och tillklippt utan sömsmån. Lägg underlägget på plats på mellanlägget. Låt klädets invikta sömsmån rå 2 mm. Prickstikka fast underlägget mot framstycket vid de x-markerade sidorna. Låt de andra sidorna vara. De ska senare sys fast ovanpå jackans foder.

Skala 1:5

Gör motsvarande på det andra framstycket!

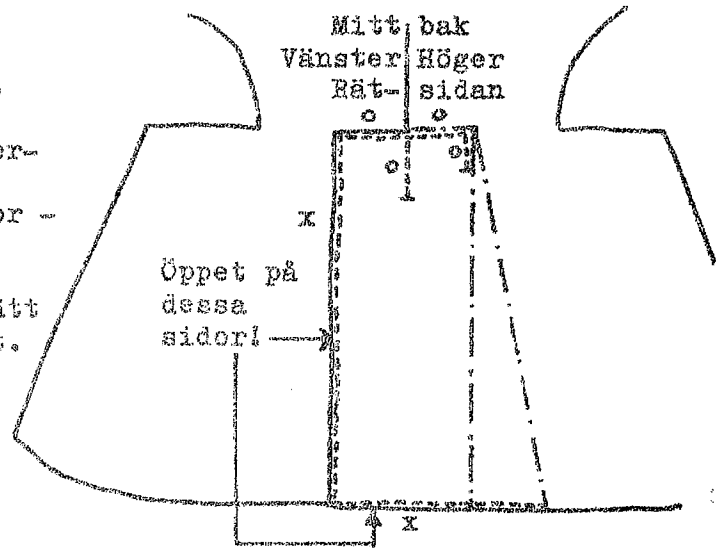
- A: Lägg ryggstyckena rätsida mot rätsida. Sy efterstygn utmed ryggsömmen till skörtet börjar.
- B: Lägg framstycket rätsida mot rätsida med ryggstycket. Sy sidsömmen med efterstygn till skörtet börjar.
- C: Lägg axel mot axel - rätsida mot rätsida. Sy efterstygn.

Copyright
Stiftelsen Jämtlands läns museum

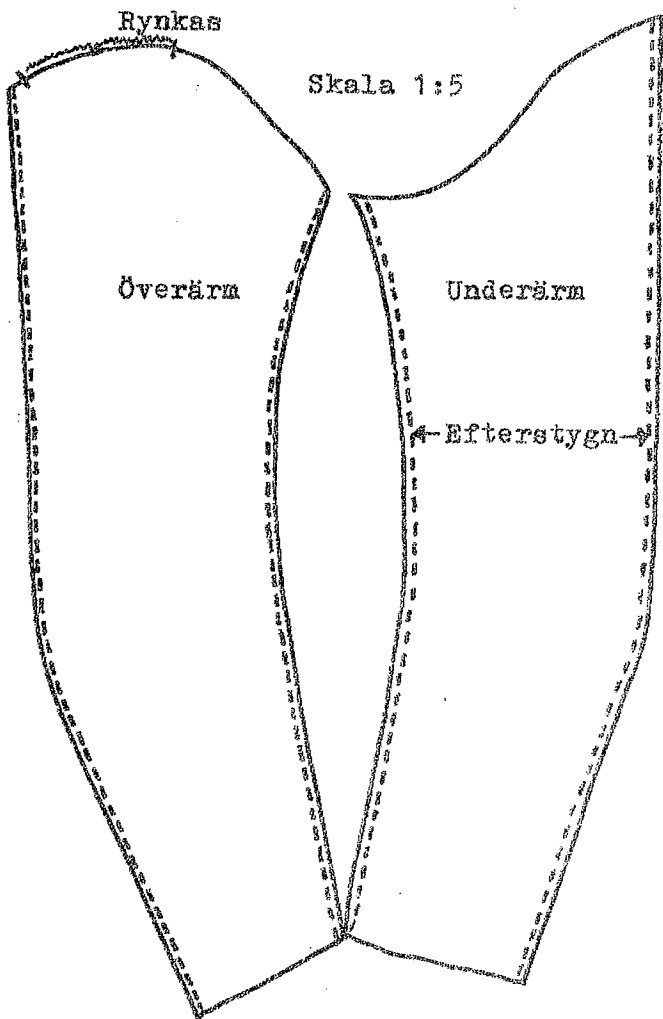
Skala 1:2

Ryggskörtets inlägg:
Skörtinlägget tillklippes utan sömsmån.

- Lägg den tillklippta skörtbiten på undersidan av högra bakstyckets skört. Sy ihop med skörtet på x-markerade sidor - med förstyggn från rätsidan.
- Låt vänster ryggsstyckes skört ligga slätt in. Lägg höger skört över vänster skört.
- Sy en förstärkning med förstyggn genom alla tygen vid o-markerade sidor. Arbeta från rätsidan!

SÖMNADSBESKRIVNING: ÄRM OCH FODERÄRM

Svängda tvåsömsärmar:

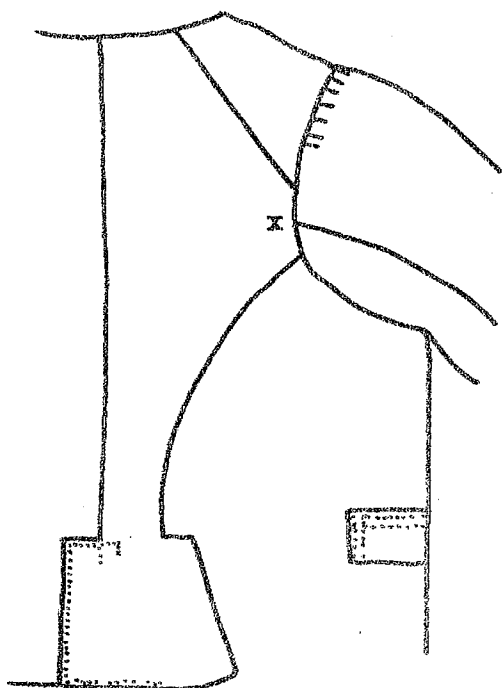
Lägg överärm rätsida mot rätsida med underärm.
 Sy innersöm och yttersöm med efterstygn.
 Sy längre stygn och ej så hårt åtdragna vid ärmsvängen - för att få rörelsevidd.

Foderärm:

Sy ihop foderärmarna lika som ovan.
 Pressa isär sömmarna!

Fäst ihop ärmen och fodret i ena sömsmännen och vräng så att fodret kommer inuti ärmen.
 Träckla fast fodret c:a 10 cm nedanför ärmkullen.
 Dra i en rynktråd på överärmens bakre sida.
 Klipp av fodret så att ärm och foder är lika långa nertill.
 Kasta ihop foder och kläde nertill.

Skala 1:5

Isyning av ärm:

Rynka svagt på bakre ärmkullen.

Obs! att den bakre ärmsömmen ska ligga just vid x-markeringen.

Sätt på dig jackan och prova ärmen utifrån.
 Nåla och träckla noga.
 Justera rynkningen!

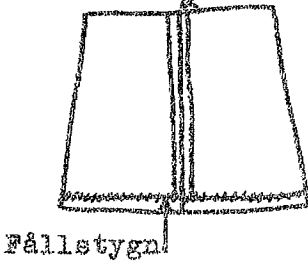
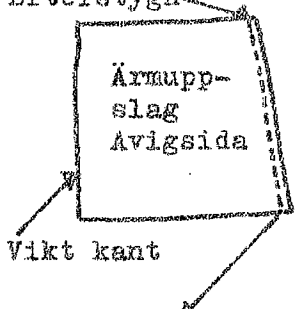
Lägg ärmen och jackan rätsida mot rätsida.
 Sy efterstygn.
 Sy från jackans avigsida.
 Pressa sömmarna mot ärmen.
 Fäst fodret i ärmsömmen.
 Jackans foder kommer sen att ligga ovan ärmfodret.

Copyright
 Stiftelsen Jämtlands läns museum

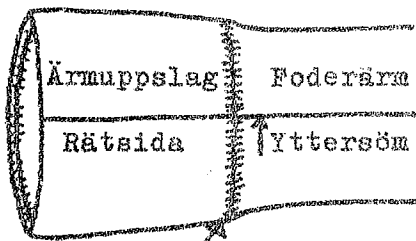
SÖMNADSBESKRIVNING: ÄRMUPPSLAG

Skala 1:5

Efterstygn

Fällstygn

Fällstygn

Ärmuppslag:

Lägg ärmuppslagets kortsidor mot varandra.
Lägg med avigsidan utåt.
Sy ihop kortsidan med efterstygn.
Pressa isär sömmen.

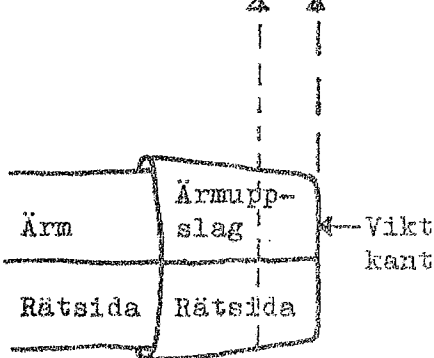
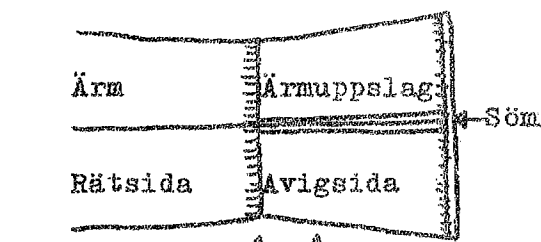
Den övre kanten har öppen kant -
alltså ingen sömsmån.

Fälla upp den nedre kanten med fäll-
stygn.
Gör fällen 5 mm bred.

Vänd ärmen så att fodret kommer utåt.

Vänd ärmuppslagets rätsida utåt.
Trä ärmuppslaget på foderärmen c:a 5 mm.
Sy fast med fällstygn mot ärmen.
Ärmuppslagets söm mot ärmens yttersöm.

Vänd ärmen rätt!

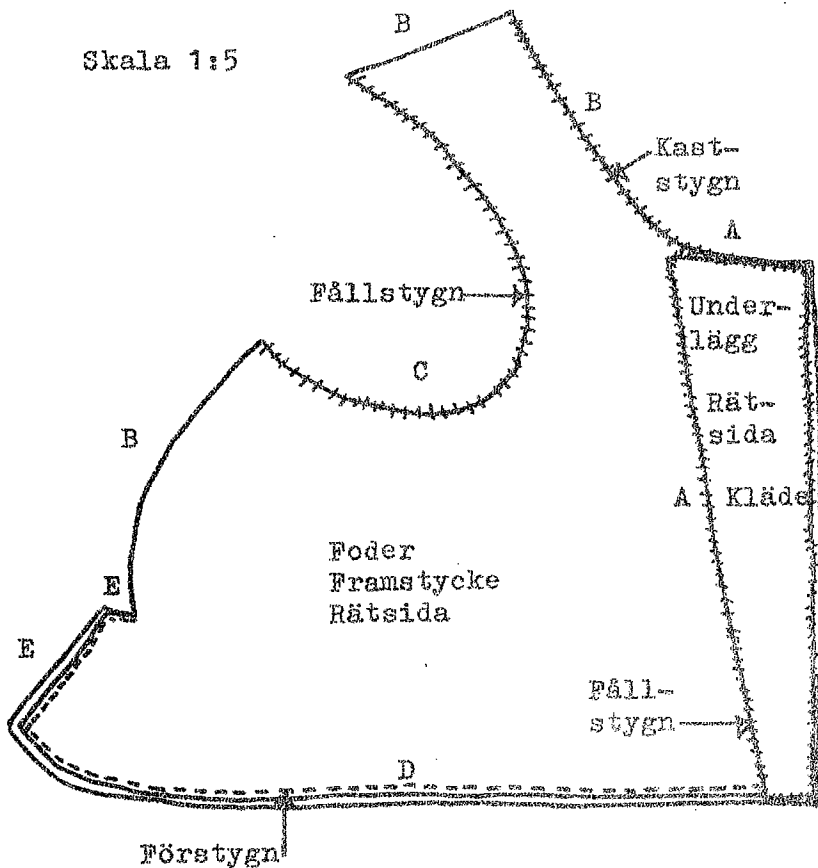
Vik upp ärmslaget så att den synliga
delen blir 7 cm bred.
Pressa till.

Gör motsvarande på den andra ärmen!

Copyright
Stiftelsen Jämtlands läns museum

SÖMNADSBESKRIVNING: FODER

Skala 1:5

Framstycke:

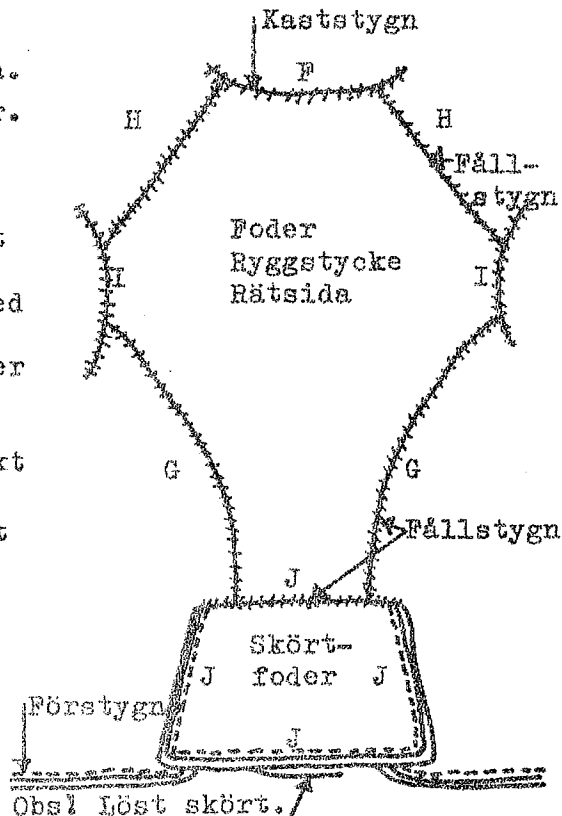
Lägg fodret på avigsidan av jackans framstycke. Träckla fast fodret c:a 3 cm innanför alla kanter.

- A: Vid underlägget lägges fodret under klädet. Sy fast underlägget mot fodret med fällstygn.
- B: Låt fodret ligga slätt mot ryggstycket. Kasta ihop kläde och foder vid halsurringning.
- C: Vid ärmen - vik in sömsmån och lägg över foderärmen. Sy fällstygn.
- D: Vid nederkanten: Låt yttertyget rå 7 mm med öppen kant. Sy fast fodret med förstygn.
- E: Vid skörtet: Låt yttertyget rå 5 mm. Vid avsatsen läggs tygerna kant i kant. Sy förstygn.

Ryggstycke:

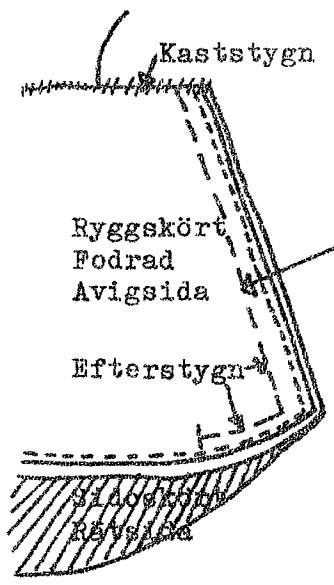
Lägg fodret på plats på ryggstyckets avigsida. Träckla fast fodret 3 cm innanför alla kanter.

- F: Vid halsen: Låt tyget ligga slätt. Kasta ihop tygerna.
- G: Vid sidsöm: Vik in sömsmån och sy fast mot framstyckets foder med fällstygn.
- H: Vid axelsöm: Vik in sömsmån och sy fast med fällstygn.
- I: Vid ärmen: Vik in sömsmån och lägg den över foderärmen. Sy fällstygn.
- J: Vid skörtet: Lägg på skörtfodret med invikt sömsmån runtom. Sy fast med fällstygn mot ryggstyckets foder. Mot skörtet sys fodret fast med förstygn. Låt klädet rå 5 mm.

Copyright
Stiftelsen Jämtlands läns museum

SÖMNADSBESKRIVNING: SKÖRT

Skörtlapp:

Lägg ihop det fodrade sidoskörtet med det fodrade ryggskörtet. Lägg rättsida mot rättsida.

Sy ihop skörten med efterstygn 1 cm från kanten. Sy även ihop 3 cm nertill på skörtet. Sy genom alla tyglager. Upp till vid avsatsen kastas sömmarna ihop med varandra och mot fodret.

Gör motsvarande på den andra sidan av skörtet!

Skala 1:2

Skörtets rättsida

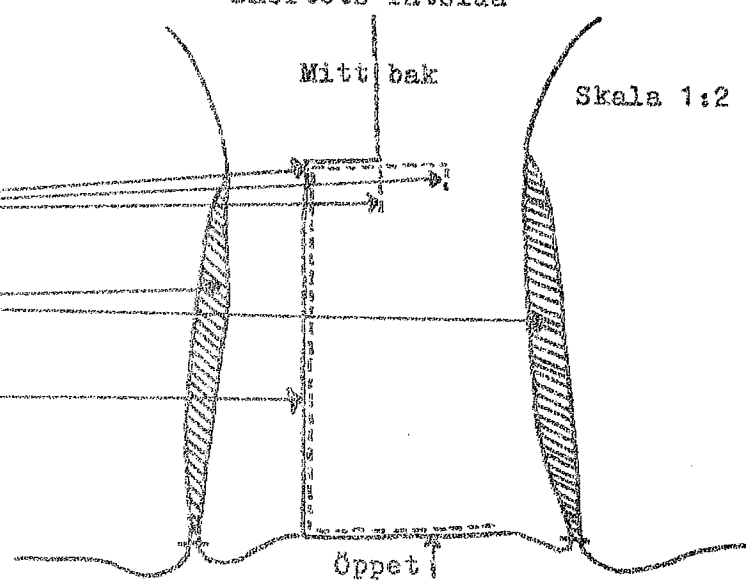
Mitt bak

Skala 1:2

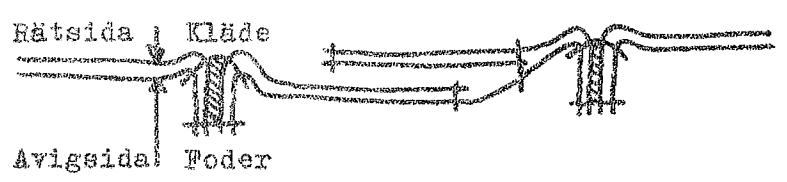
Nersytt med efterstygn.

Öppet in till sömmen.

Öppet skört.

Genomskärning:

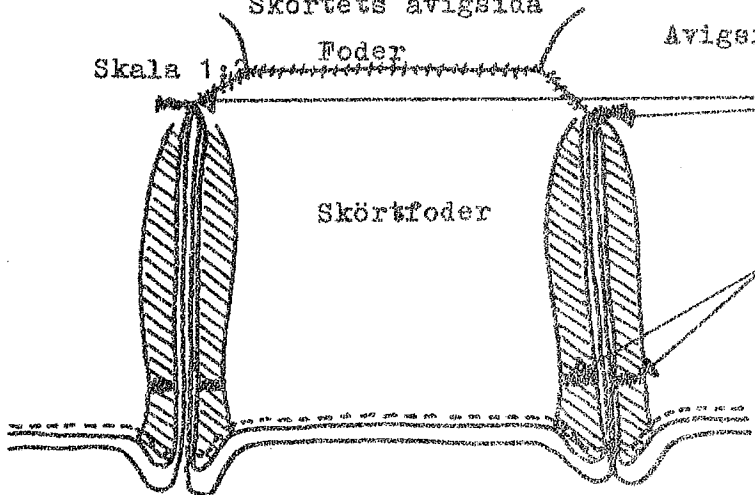
Skörtets avigsida

Skala 1:2

Skörtfoder

Sydd träns som håller skörtet på plats. Tränsen är 1/2 cm lång.

Sydda tränisar som håller ihop skörtet och ger formen. Tränisarna placeras c:a 3 cm från jackans nederkant. Tränisarna är 1 cm långa och fastsydda i fodret.

Genomskärning:

Copyright
Stiftelsen Jämtlands läns museum

SÖMNADSBESKRIVNING: KRAGE

Krage:

Kragen består av kläde och ett mellanlägg av dubbelt linnefoder.

Lägg de två linnebitarna på kragens ena halva - underkragens avigsida.

Sy en förstygnsrad 2 cm från linnets nedre kant.

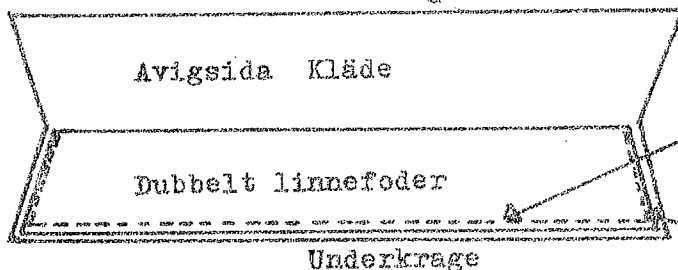
Förstygnen ska synas på rätsidan.

Sy sen fast linnet utmed kortsidorna.

Sy förstyggen $1\frac{1}{2}$ cm från linnets kant.

Skala 1:5

Överkrage

Underkrage

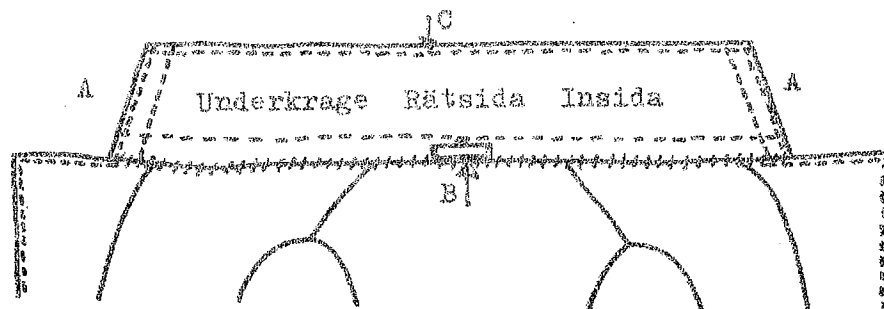
Lägg nu överkragen rätsida mot rätsida med jackan.

Sy fast kragen mot jackan med efterstygn.

Pressa sömmen mot kragen.

Vik ner underkragen. Vik in underkragens kortsidors sömsmånar mot varandra.

Lägg underkragen över alla sömmar. Låt den ligga med öppen kant.

A: Sy ihop kragens kortsidor med förstyg 2 mm från kanten.

B: Sy fast underkragens nedre kant mot fodret med fällstygn.

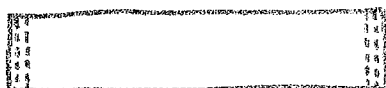
C: Sy en rad förstyg genom kragens övre kant 5 mm från kanten.

Copyright

Stiftelsen Jämtlands läns museum

Skala 1:2

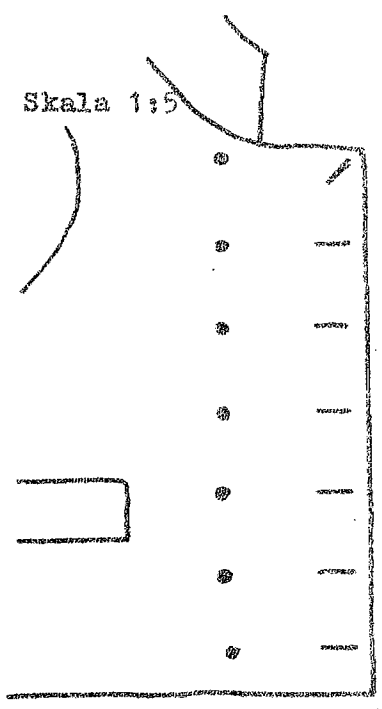
Hängare:

En hängare - 2 x 10 cm - i enkelt kläde är fastsydd vid kragkanten mitt bak.

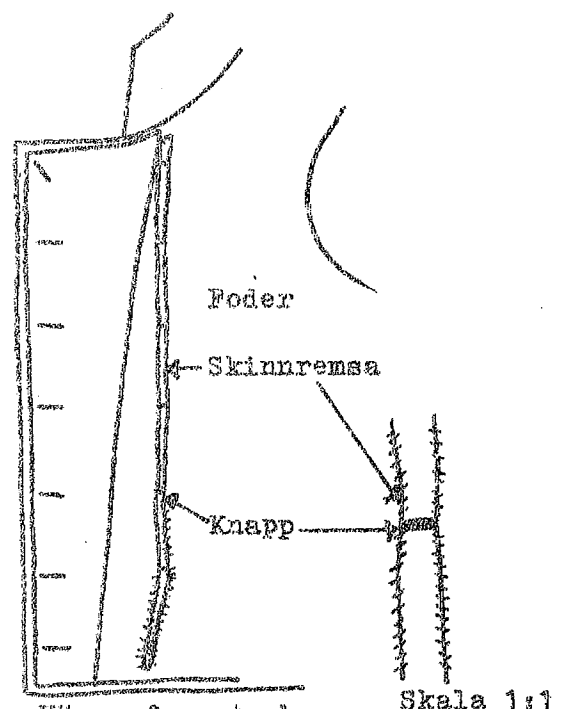
Den är fastsydd med dubbla rader förstyg och efterstygn utmed kortsidorna.

SÖMNADSBESKRIVNING: KNAPPHÅL OCH KNAPPAR

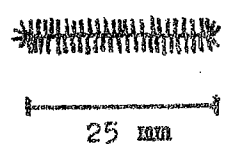

Höger framstycke
Rätsida

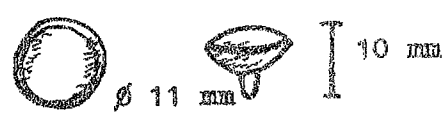
Knapphål och knappar
är placerade lika på
båda framstyckena.

Höger framstycke
Avigsida

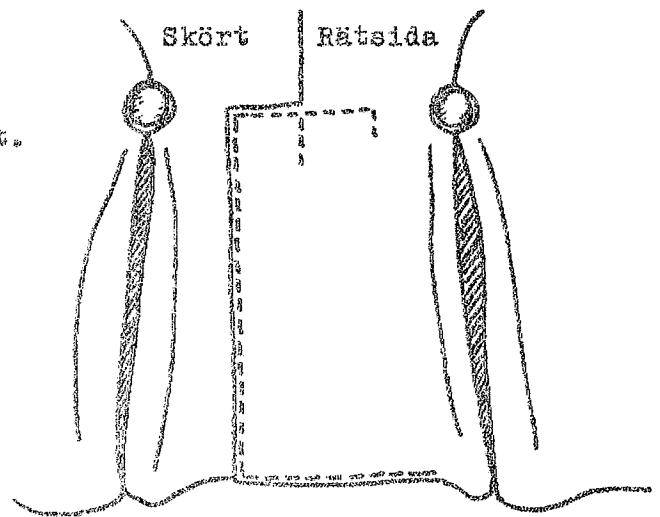
Knapphål: 7 st. på var sida.
Knapphålen är sydda med blå lintråd
och placerade 1 cm från framkanten.

Knappar: Sammanlagt 16 st.
Knapparna är placerade c:a 10 cm från
framkanten.
7 st. knappar på var framstycke.
Knapparna är fastsydda med en c:a 5 mm
bred skinnremsa mot baksidan.
Se bilden ovan!

Original-jackans knappar
är av mässing och ser ut
som bilden ovan.

Två knappar sys fast på jackans skört.
Sys fast med lintråd just där sid-
sömmen övergår till skört.

Copyright
Stiftelsen Jämtlands läns museum